

Onderzoek en afwijkingen

— in en aan de borst

Een afwijking in of aan de borst (borstafwijking) komt veel voor bij vrouwen. Vaak gaat het om een onschuldige afwijking. Bij een minderheid van de vrouwen blijkt de afwijking kwaadaardig te zijn. Toch is het nodig om bij een afwijking, de borst te laten onderzoeken om te beoordelen wat het is.

Afwijkingen in of aan de borst

De meest voorkomende afwijking in de borst is een knobbeltje. Knobbeltjes kunnen heel verschillend aanvoelen en doen meestal geen pijn. Ook bij andere afwijkingen is onderzoek nodig om te kunnen vaststellen of die goed of kwaadaardig zijn. Hieronder een opsomming van afwijkingen van de borst die kunnen voorkomen:

- Een onregelmatig of slecht afgrensbaar knobbeltje.
- Knobbeltje dat vastzit aan de huid en/of in het klierweefsel.
- Knobbeltje bij een vrouw na de overgang.
- Schilfering of eczeem van de tepel dat na behandeling met voorgeschreven zalf door de huisarts niet overgaat.
- Huid- en/of tepelintrekking.
- Zwelling van een lymfeklier in het gebied rond de borst.
- Borstontsteking die na antibiotica niet overgaat.
- Bruine of bloederige tepelvloed.
- Tepelvloed bij een vrouw na de overgang.

Goedaardige tumor

- Een **goedaardig tumor of gezwel** drukt het omringende weefsel opzij zonder veel schade aan te richten. Als de tumor het omliggende weefsel hindert, is het beter om het te laten verwijderen. Voorbeelden van goedaardige gezwellen zijn:
 - bindweefselknobbels (fibroadenoom)
 - vetknobbels (lipoom)
 - cysten
- Een **cyste** is een holte gevuld met vocht, die kan ontstaan door verstopping van een uitvoergangetje van een melkklier.
- **Mastopathie** is een verzamelnaam voor allerlei onregelmatig aanvoelende goedaardige aandoeningen in het klierweefsel van de borst. Soms is er afscheiding uit de tepel(s).

Kwaadaardige tumor (borstkanker)

Bij een kwaadaardige tumor of gezwel dringen de tumorcellen de omringende weefsels binnen en tasten deze aan. Dit is kanker. Daarnaast kunnen cellen van een kwaadaardig gezwel zich door het lichaam verspreiden. Deze uitzaaiingen heten metastasen.

Onderzoek op de afdeling radiologie

U bent door uw huisarts of via het bevolkingsonderzoek verwezen naar het Spaarne Gasthuis voor verder onderzoek.

U heeft hiervoor een afspraak op de afdeling radiologie. Op deze afdeling vraagt de radiodiagnostisch laborant naar uw klacht en bekijkt u borsten. Daarna krijgt u een mammografie van beide borsten.

Bent u via het bevolkingsonderzoek verwezen? Dan beoordeelt de radioloog eerst de mammografie van het bevolkingsonderzoek en beslist welk aanvullend onderzoek van de borst nodig is.

Vorbereiding mammografie

Gebruik op de dag van het onderzoek geen deodorant of bodylotion.

Mammografie

Bij een mammografie zijn vaak kleine veranderingen in de borst te zien, zelfs als ze nog niet voelbaar zijn.

U ontbloot uw bovenlichaam en gaat voor het röntgenapparaat staan.

Om scherpe foto's te krijgen, moet de borst zo plat mogelijk worden gemaakt. Uw borst ligt op een steunplaat en wordt met een kunststofplaat samengedrukt. Dit kan even pijnlijk zijn.

De radiodiagnostisch laborant maakt van elke borst 2 foto's:

- 1 in zijwaartse richting
- 1 van boven naar beneden

Daarna beoordeelt de radioloog of er nog meer foto's nodig zijn.

Soms onderzoekt de radioloog de borst om er zeker van te zijn dat de afwijking goed op de foto wordt afgebeeld.

Het onderzoek duurt meestal 15 à 20 minuten.

De radioloog beoordeelt de mammografie en beoordeelt of er aanvullend een echografie nodig is. Vindt de radioloog dat er ook een echografie moet worden gemaakt, dan gaat u hiervoor naar een andere ruimte. U trekt dan uw bovenkleding weer aan.

Echografie

Bij een echografie worden met geluidsgolven afbeeldingen van de borsten gemaakt. Dit onderzoek geeft informatie over de verschillende weefsels in de borst. De radioloog gebruikt hierbij een echokop en een beeldscherm.

U ligt met ontbloot bovenlichaam op de onderzoeksbank, op uw rug, soms op uw zij.

Om goede beelden te krijgen, wordt tussen de echokop en de huid een gel gebruikt. De radioloog tast met een echokop de borst af. De geluidsgolven worden naar een computer gestuurd. De beelden zijn te zien op het beeldscherm. Ook worden er foto's van de beelden gemaakt. Het onderzoek duurt ongeveer 10 minuten.

Punctie

Als het nodig is, kan de radioloog, na overleg met u, een punctie doen. Hierbij zuigt de radioloog met een dunne naald weefselcellen en/of vocht op uit het knobbeltje.

Is de afwijking een cyste? Dan wordt deze direct leeggezogen. De borstafwijking is dan direct behandeld. U hoeft niet verdoofd te worden voor de punctie. Het vocht of weefsel wordt zo nodig opgestuurd voor onderzoek door de patholoog.

Weefselbiopt

Ook kan er zo nodig een stukje weefsel worden weggenomen (een weefselbiopt). Het weefsel wordt met een dikkere naald opgezogen. De huid wordt eerst verdoofd met een prik. Daarna wordt er een sneetje gemaakt van ongeveer 2 mm. Via het sneetje zuigt de radioloog het weefsel op. Het weefsel wordt opgestuurd voor onderzoek door de patholoog.

Uitslag van de mammografie en/of de echografie

Geen afwijkingen

Zijn geen afwijkingen gevonden? Dan wordt u terugverwezen naar de huisarts, die u de definitieve uitslag geeft.

Goedaardige afwijking

Is de afwijking goedaardig, dan is vaak geen behandeling nodig. Soms adviseert de radioloog of chirurg u, om regelmatig onder controle te blijven, of om het goedaardige knobbeltje operatief te laten verwijderen.

Verdenking op borstkanker

Als het niet duidelijk is wat er aan de hand is, of is er een verdenking op borstkanker? Dan wordt u nadat u bij de afdeling radiologie bent geweest, gezien door de mammachirurg en/of de verpleegkundig specialist. Deze bespreekt de uitslagen van de mammografie en echografie met u. Ook krijgt u een lichamelijk onderzoek.

U krijgt een vervolg afspraak mee voor de uitslag van het weefselonderzoek. Is er meer onderzoek nodig, dan krijgt u hiervoor ook een afspraak mee.

Borstkanker

Zijn alle uitslagen van de onderzoeken binnen en blijkt het borstkanker te zijn? Dan worden deze besproken in het multidisciplinair team. Het multidisciplinair team geeft een advies over met welke behandeling u de meeste kans heeft op herstel. Dit behandeladvies bespreekt de chirurg met u.

De mammacare verpleegkundige

Is de afwijking kwaadaardig, dan krijgt u ook een gesprek met de mammacare verpleegkundige. Zij bespreekt met u uw vragen over borstkanker en de mogelijke gevolgen ervan. Ook als de uitslag nog onduidelijk is, kunt u bij haar terecht. Soms heeft u het gesprek direct na het gesprek met de chirurg. Het kan ook op een later moment zijn.

Vragen en telefoonnummers

Het is belangrijk dat u juiste en duidelijke informatie krijgt. Met deze informatie beslist u, samen met uw arts of verpleegkundig specialist, of u de behandeling laat doen. Heeft u nog vragen, stel ze gerust aan de radiodiagnostisch laborant, de radioloog, mammachirurg, mammacare verpleegkundige of verpleegkundig specialist.

Het telefoonnummer voor borstonderzoeken is: (023) 224 5107

Niet dringende vragen kunt u stellen tijdens de controle op de poli of de belafpraak of via Mijnspaarnegasthuis.nl.

Waar zijn we te vinden?

Haarlem Zuid

Boerhaavelaan 22
2035 RC Haarlem

(023) 224 0000

Haarlem Noord

Vondelweg 999
2026 BW Haarlem

www.spaarnegasthuis.nl

Hoofddorp

Spaarnepoort 1
2134 TM Hoofddorp

info@spaarnegasthuis.nl